

J.III.

Dojmy z cest, které musí každého dojmout.

(Píše Ludvík W. Douglas.)

(Věnováno.)

Od Platonie as 4 milje jihozáp. nalezl se největší český okrsek, kolem Prahy, Moravia atd. Zlá se ti, te octil jsi se náhle v některé vesničce české neb moravské. Každý jest našinec a kam se poohlédneš, všude ti ochotný voška (menuje farmy krajanů).

Páda jest zde bohatá, polnební pšenice a přijemná, krajina rozkošná! — Co schází ještě k tomu, aby lid zdejší plně nalezl v polnebném kraji tom uspokojení? A také hodí krajané si nestýskají na své postavení, libují si, až na to, že v posledních letech cena jejich výrobků jest velmi nízká. A i při té domáhají se značného majetku — bohatnou, a kdo před několika lety jako nájemce cizí půdu vzdělávali po dal, stává se samostatným majitelem farmy a v brázu počítá své jmění na tisíce. O takém kraji ovšem neplatí slova, která pronesl jsem o Texasu na počátku své úvahy, ten líst se od krajiny humbuckásky obchodníky pozemkovými vyhlášených jako úrodná rovina pozeňnané Hané od kraje budet, kde "sází se oves štídem a brambory dynamitem dobývají."

Navštívil jsem osadu Prahu, bylo to tím pravé o velikonoční neděli. Osada sama jest ovšem nepatrná, pouze několik domů, avšak osadníků schází se sem veliké množství z celého okolí. Nalezl se zde veliký katolický kostel, jak jsem slyšel nejlepší z českých chrámů v Texasu. Za příchodu svátků byl tento naplněn a snad ještě více byly naplněny oba hostince a obchody, kde živě se rokovalo o jakémsi velebném trublu, způsobem nepatrným pohlavkem duchovního správce jednomu z bujnému časníkovi zrovna před božím hrobem.

Několik dní před svým příchodem byl nalezen zde bohatý pramen ar-tézský na dvoře p. J. Šimy v hloubce 195 stop, jenž vrhá kolem 100 gal. čisté vody za minutu. V Praze poznal jsem to pravé jádro našeho lidu, dík starému přísloví: "In vino veritas." Nebylo to sice žádné tokajské ani Korbelovo, nýbrž ordinární houstonská brečka, kterou zovou snad na potupu "lager", patrně z toho stanoviska vycházejíce, že člověk, který několik sklenic tohoto moku do sebe vpraví, má nejrůznější naděje "ležeti" na prkně. K tomu, u krajanů v Texasu tak oblibené "sluky", dodělají to, co chmeovina nezpůsobí a pak otevrou se nejen srdce veškerá, nýbrž i jazyků brána.

Nechej a také nemohu rozhodovati o tom, zdaž všeobecně to posilňování (jak "Svoboda" říká) jest u krajanů texasských zlovykem přivoděným nezřízenou náruživostí, neb má původ v klimě, která na člověka příjmemně nepůsobí, a on tudíž hledá útěchy v kořalce. Tolik jsem ale poznal, že — až Čechové všude mají vrozenou jaksi lásku k "trůnku", mají ji v Texasu měrou několikanásobnou. Z města nejede se bez kořalky, doma jest jí soudek a přijíjí členové oběho pohlaví bez rozdílu. Pokud dovede se piják opanovati tak, aby náruživosti úplně nepropadl, není to ještě tak zlým, kam však vede zuřivá touha po alkoholu, toho dočteme se v každém čísle texasských listů. Zpravy o smrti následkem pítí jsou tam pravidelnými a žel, že mezi krajanými našimi.

Jinak však nelze jim vytýkati toho nejmenšího a kdo dovoří si zde na severu lid ten kritizovati, aniž by ho poznal, páše na něm velikou křivdu. Jest nepřiměřenější, srdečnější

a lepší ná. Většina těch vlastností, o nichž na papíře se tvrdí, že jsou všeobecně Slovany a o nichž alespoň v této zemi mohlo by se říci, že jsou u Slovanů vzácné, nalezá se u bohatého lidu moravského v Texasu v míře přehojné.

Z Prahy zajel jsem do nadalekého Engel, kde seznámil jsem se s podnikatelem tanním p. Galliou, bývalým členem N. V.

Schulenburg byla nejbližší stаницe na mé cestě. Jako obyčejně jakmile s vlakem jsem vyjel, rozhlídl jsem se po českém štítu, jenž blákal by, že zde rodák milý a vlastenec ochoten jest hrdo práhnocti osvědčiti. "Eureka" — V. St. Vrba, skví se tu před sráčkem mým a v přítomném okamžiku tiskl jsem ruku upřímnému muži tomu. Musel jsem sice chvíli posečkáti, neb byl právě zaměstnán pomáháním na koně jednomu posilňovateli, o němž v té chvíli neplatila slova bible: "I stvořil bůh člověka k obrazu svému." Konečně po několika marných pokusech seděl rodák a vlastenec v sedle, kýváje se na vše strany. Vímli jsem si na jeho vestě lesklých rušiček Č. S. P. S.

V Schulenburgu náhoda mi přála seznámiti se s Rev. J. V. Vránou, farářem z osady Bluff, jenž nalezal se právě na cestě do St. Antonio. Bavili jsme se příjemně celý večer a díky tomu, byl jsem o poměrech společenských i národnostních krajanů texasských v mnohém důkladně poučen.

Ze Schulenburgu vedla mne cesta do Weimar v okresu Colorado, odtud do Dubiny, osamělé téměř poúty, obchodu a "džinu" pana J. Petra, jenž přítomně již v druhé lhůtě zasedá jako poslanec v legislatuře státu Texas. V Dubině nalezá se český kostel, jest však zavřen. Poobědvav pouze u p. Petra, odjížděl jsem do osady Ammansville, odkud po celodenním pobytu "per pedes apartolorum" šlapal jsem do Bluffu a den na to dostal jsem se zpět do La Grange, svého ústředního sídla, kde jak "Svoboda" v odě na mne složené praví — jsem se "rozložil táborem."

Tím skončil jsem cestu po jižní kolonii, jsa plně uspokojen tím co viděl jsem a sezual.

Dokončení.

Brcalovy kapitoly.

(Píše Brcal Blatošlap.)

(Pokračování.)

Maje tedy \$15.00 v kapse, kráčel jsem veselé ku Keyportu a zaplativ 35c. dovozného octil jsem se v New Yorku zpět za tři dni po mém odjezdu prvním.

Došlápl jsem ku Herr Zanderovy opět a zde náhodou sešel jsem se s jistým Němcem, kterýž nemaje práci, živil sebe a rodinu svojí vedlejší výdělkem, poskytováním noclehu a vařením snídaň a p. pro chudé dělníky bez zaměstnání, kteří nemajíce peněz do hotelu, do takovýchto míst lacinějších se uchylují. Maje as \$25.00, najal sobě několik pohovek a postelí na týden a zařídil v malém bytu svém tak útociště pro chudé dělníky.

Za přečtení na pohovce čítal pouze 10c. a ráno přál-li sobě noclehář, mohl si koupiti potraviny sám a manželka domácího mu je uvařila zadarmo, neb za mírnou pouze náhradu. Noclehář byl vždy dosti, an rodina tato byla velmi spofádaná a hovorná a co nejlavnějšího "potivá." Dětek bylo sedm, z nichž nejstarší byla sličná, bledolíf dívka, pracující v doutníkářské dílně; dítě ostatní byli velmi hodné a přítulné. Od doby té nenalezl jsem dítěte tak přítulného více, až v domácnosti štědrého mého přítele p. Jos. Váchy v Cuba, Kats.

Nalezl jsem zde téměř domov a u vešer, sedaje s rodinou a náležitě v malé světnici, octil jsem se téměř jako doma. Společně s námi byli samí Němci, teprve nádhavno přijevši z Německa. Ráno vyrazilo nás vřady všech 30 na lov po práci a okolo poledna beznádejně zpět se opět navraceli. O práci bylo velmi zde pro nás, an neuměli jsme ji hledati, jsouce seznámi zde ve městě.

Odpůdne docházel jsem vždy do Castle Garden a věnoval pozornost moji přítelohovalcům českým. V době té přijíždělo jich sem velmi po ekrovna. Hleděl jsem jim dle možnosti vypomoci a tak se stalo, že během v týdnů byl jsem hotov s mým kapitálem a hmat do kapsy mých karat přesvědčil mne, že jsem byl bez peněz, které jsem téměř úplně rozdál přítelohovalcům pomoci potřebujícím.

Jednoho dne nalezl jsem se v Hoboken, New Jersey, přes řeku Hudson od New Yorku a tam náhodou nalezl jsem práci. Nalezaje se v hostinci, kdež vypil-li 2 sklenice piva obdržel dosti dobrý oběd přídavkem, z talíře polévky, as 2 knedlíků a pořádné porce masa sestávajícího. Pomalu pojdaje, an čas neměl u mne bez zaměstnání jsoucího ceny, obrátil jsem na sebe pozornost "břicháče goliáše", který mi laskavě nabídl práci, totiž převezti ohromné hromady stavebního kamene z jednoho lotu na třetí, s platem \$1.50 denně. Žádal pro účel ten as 10 dělníků, by během třech dnů vše se převezlo. Slibiv druhého dne ráno přijíjí s 10 muži mimo mne, byl spokojen a že se dostaví by nám opatřil kolečka a potřebné nářadí jisto jistě přislíbil.

Navrátil se zpět do mého bydlíště a sdělil ostatním nález práce a mohl jsem dostati každého zde bydlícího, totiž místo 10, všech 20. Vážnost má u ostatních vzrostla během večera až na úctyhodný titul bůs, jak mne jeden Wirtenberský Šváb, samou radostí pojmenoval. Vyspávše se ráno a nasnídávše, vydali jsme se na převoz, ozbrojeni zásobou třech vajec vařených, každý k obědu v kapse. Břicháč již nás očekával s povozem, na něm bylo plno koleček, (wheelbarrow) a prken. Bylo nás 15. Každý chepil se kolečka a položeny prkna a převáželo se kvapem. Vozil jsem též, však břicháč mne zastavil říka: Že nechce bych pracoval, nýbrž pouze na ostatní dohlížel, plat je prý obdržim stejný s ostatními. No, no! Blatošlape! Teď jsi kabrák! V cihelně dělat jsi nechtěl a zde chceš a nemusíš. Za tři dni byl kámen odvezen a my čekali toužebně p. Goliáše, by nám našel mzu vyplatil. Po tom však ani čuchu. Čekáme den, čekáme dva a milostpán nikde. Ani jména jeho jsme neznali. Došel jsem do hostince, kdež první s ním jsem se seznámil a ani tam jej neznali. Smuten navrátil jsem se zpět a první poznal lidskou vřkavost a nestálost světské slávy. Mezi mým odchodem namluvil jeden ostatním, že bezpochyby obdržel jsem již peníze, pouze jim jich vyplatiti nechci. Vymluviv poněkud podezřením na mne se vztahující, společně usnesli jsme se, odvážti veškeré kamení zpět na převěři jeho místo. Vztekem bez sebe pracovali jsme o překot, každý odvezl as dvoje naložen, když pojednou přisypse se celý udýchán tlustoučký pan Goliáš a vida nezbytí, zaplatil. Vyměnil sobě bychom zpět odvezené opět převezli. Načež nás ještě počastoval pivem ve svém hostinci a vysvětlil, že přijíjí ne mohl, jsa po dva dni za obchodem v Elisabethportu. Nechtěl vmluva tato byla pravou neb nikoliv, bylo nám lhostejno, my měli naše peníze a na tom jsme se spokojili.

Vesele odrazili jsme zpět, majíce každý \$4.50 v kapse, k domovu a zde zasáhla nás všechny bolestná zvěst. Bledolíf, krásná dívka, 16 roků stará a jediná podpora rodiny, přejata jest neobratným a nepopratným vozem při přechodu přes ulici. Ležela mrtvá na pohovce, potřísněná seilou krví na čateřech raněch, kopytem koní a vozem zpř sobených, po celém jejím těle. Matka její téměř žalostí bez sebe, pouze ten hluboký občas vzdech svědčil o její životě. Otce její, hodný to muž, oddal se úplně v neuprosného osudu náhodu. Nejstarší dítě, miláček to nás všech a přebá rodiny, ležl zde krví zbrocená. Ostatní ta drobtina němě pohlížela na mrtvou nešťastnou sestru svou.

Po prvním dojmu bolestném nastala starost o pohřeb, v celém domě pouze \$1.50 majetku, jediná rakva stojí více. Pochopil jsem starosti bolem střešeného srdce rodičův, sejmul kloboek a dal do něho \$2.00 z právě vydělaných, ostatní přispěl po \$1.00 a tak umožnili jsme hodné té rodině slušný pohřeb jejich nešťastné dcery vypraviti. Po celou noc neusnul nikdo z nás a druhý den po obdržení koronerova vyšetření, doprvodili nešťastnou k posledního odpočinku na hřbitov as 10 mil vzdálený psky. Bolestnou touto nehodou byli jsme sblíženi s rodinou touto, téměř co její členové. Od vousatého Němce již 20 roků v Soustátí bydlícího, až ku 10 dní zde meškajícímu Čechu p. Vomáčký, kterého sem přivedl jsem sobě, a hodlal v zoufalství se utopiti, nemaje peněz; slyeli jsme všichni. A size naše byly upřímné, skutečné to slyetosti, upřímnější sly a bolestných výkřiků dědicův milionáře Fielda, též v den ten do nádherné hrobky pohřbeného.

Druhý den odebral jsem se opět ku Henry Zanderovy do jeho práci opatřující úřadovny a dověděl se, že má objednávku as na 200 dělníků do Midletown, Orange Co., N. Y. pro dráhu L. E. & W. Zaplatiti jsem mu poslední dolar za opatření práce. Doběhl jsem i pro ostatní a a tu byla mela, bylo nás 22 a měli jsme pouze \$15.00 všichni dohromady. Však laskavostí p. Zandera sleveno, an mně vrátil ještě můj \$1. zvěděv co jsem učinil pro jemu známou rodinu.

(Pokračování.)

Adresář

spolku Česko-vanské Dělnické Podpor Jednoty pro severozápadní státy: Minnesota, Iowa, Wisconsin, Nebraska a obě Dakoty.

Hlavní Jednota v Montgomery, Minn.

odbyvá své schůze každou čtvrtou sobotu v měsíci. Předseda: Velkopředseda. Fr. Miza. — Velkotajemník: F. V. Staněk. — Velkoúčetník: F. K. Staněk. — Velkopokladník: Tomáš Havel.

Číslo I. v Montgomery, Minn.

odbyvá své schůze každou čtvrtou neděli v měsíci. Předseda: Josef Nestal. — Tajemník: V. Štěpán v Lexington. — Účetník: Jan Novotný, Montgomery, Minn.

Číslo III. v St. Paul, Minn.

odbyvá své schůze každou třetí středu v měsíci. Předseda: Josef Šima, tajemník: Tomáš Král 702 Manhattan Bldg., St. Paul, Minn., účetník: Václav Vondra.

Číslo IV. v Minneapolis

odbyvá své schůze každou třetí neděli v měsíci. Předseda: Karel Hájek, tajemník: Josef Straka 114 1/2 Mill Str., účetník: Frant. Pechoušek.

Číslo V. v Nové Praze, Minn.

odbyvá své schůze každou čtvrtou neděli v měsíci. Předseda: Frant. Suchomel, tajemník: F. J. Novotný, účetník: Vojt. Chalupský. New Prague Minn.

Cis. VI. v Hayward, Minn.

odbyvá své schůze první neděli v měsíci. Předseda: Vojtěch Pacovský; tajemník: Frant. Kyček, Hayward, Minn., účetník: Fr. Belán, pokladník: Karel Fantař

I. Českoslov. spol. v Denver, Colo.,

odbyvá schůze každou druhou a čtvrtou středu v měsíci v místnosti p. J. Břgra, 1143 Market ul. F. Levý, tajemník, čís. 939 Market St. — Jan Hrbek, knihovník, 1208 Ames ul.

Prostředek staré chůvy pro děti!

Mrs. Winslow's SOOTHING - SYRUP.

Pro děti, jimž rostou zuby. Vždy se má dávat dětkám, když jim začíná růsti zuby. Upokojí dítě, umírní bolest a dáne po něm známku. Vyléčí větrovou koliku a jest nejlepším prostředkem proti průjmu a zácpě lhbvíka. Třukacir

—NEJLEPŠÍ— Jarní - Lék.

Vím lidem jest třeba z jara nějakého léku, jest potřebný krev. Právě jest ten náš lék, lež jest krev nás krev a jistě správně upravit.

JARNÍ ZIMNICE. Každí by měl užívati velkého množství Dr. August Aernig's Hamburger : Tropfen.

St. Jakob's Del vymknutím! omečkaním! ozobením! Bolení v zádech.

BLAHNÍKOVY LÉKY Jsou světoznámé a osvědčené a lékaři uznány za nejlepší nad jiné.

- SEZNAM: Blahníkův Krvečistitel a slitel ledvin a jater. Blahníkův Regulator pro ženské nemoci. Blahníkův Životní Balsám. Blahníkův Balsám pro plicní neduhy. Blahníková Žaludeční Hořká. Blahníkův Olej sv. Bernarda. Blahníková hojivá masť na rány a bolesti. Blahníková Masť proti vrabku a vyrážení. Blahníková Zlato-růžová masť na oči. Blahníková Magnetická náplast (nástr). Blahníkův Níctel kuřích ok. Blahníkovy Kapy proti bolení zubů. Blahníkův lék proti choleře a průjmu. Blahníkův Níctel kuřích ok. Blahníkovy Červokaz. Blahníkovy Jaterní pilulky. Blahníkův Prášek proti hřiběci. Blahníkův Koňský fluid (mazání).